SPRAWDZIAN · JĘZYK POLSKI

Sprawdzian z „Nie-Boskiej komedii”

Grupa A

Zygmunt Krasiński

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 22

10 zadań, 22 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Na ile części podzielony jest dramat „Nie-Boska komedia”?

(A) Dwa akty z prologiem
(B) Pięć
(C) Cztery
(D) Trzy

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Dlaczego, według jego własnych słów, Przechrzta żywi urazę do hrabiego Henryka?

(A) Bo Henryk odebrał mu majątek w procesie o długi i kazał wyrzucić jego rodzinę z kamienicy na bruk.
(B) Bo Henryk kazał go wychłostać na dziedzińcu zamku za to, że nie zdjął przed nim czapki na drodze.
(C) Bo Henryk w czasie procesji na Boże Ciało krzyknął do niego „Ustąp się” i spojrzał na niego wzrokiem pana.
(D) Bo Henryk wyśmiał go na balu u hrabiny i przy zgromadzonych gościach nazwał go lichwiarzem i przechrztą.

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1 pkt)

Jak interpretować fakt, że Pankracy, zwyciężywszy militarnie, ginie od wizji Chrystusa?

(A) Krasiński pokazuje, że rewolucja może zniszczyć stary porządek, ale nie jest w stanie zastąpić Boga – sens dziejom nadaje jedynie Opatrzność, a ludzka pycha sięgająca po absolutną władzę zostaje skruszona
(B) Scena jest metaforą choroby psychicznej Pankracego, zbliżonej do obłędu Marii – wizja Chrystusa to halucynacja przemęczonego wodza, a Krasiński pokazuje, że rewolucjonista płaci szaleństwem za lata bezsennej walki
(C) Jest to konwencjonalne deus ex machina, niemające głębszego sensu – autor potrzebował szybkiego zakończenia dramatu, więc wprowadził cudowne zjawisko, które rozwiązuje akcję bez związku z wcześniejszymi scenami
(D) Pankracy umiera ze strachu, bo pierwszy raz widzi zjawisko nadprzyrodzone – materialista, który negował istnienie duchów, nie wytrzymuje szoku, a jego śmierć ma charakter fizjologiczny, a nie symboliczny

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 4. (0–6 pkt)

Wstęp do części II wylicza, co różni ludzie przepowiadali małemu Orciowi. Dopasuj osobę do jej przepowiedni lub zachowania.

1. Lekarz	...	A. ogłosił, że dziecko ma nerwy
2. Ojciec Chrzestny	...	B. nic nie wyczytała z dłoni i nie wzięła dukata
3. Profesor	...	C. wróżył, że będzie obywatelem pośród wielkiego narodu
4. Wojskowy	...	D. umieścił go jako szatanka na obrazie dnia sądnego
5. Cyganka	...	E. orzekł, że ma zdatność do nauk ścisłych
6. Malarz	...	F. zawołał, że zostanie pułkownikiem

Przy każdym numerze wpisz literę pasującego elementu.

Zadanie 5. (0–3 pkt)

Uzupełnij luki, wybierając wyrażenia z listy.

Dramat rozgrywa się na dwóch płaszczyznach: części I i II to dramat (1) _____, a części III i IV to dramat (2) _____. Krasiński przedstawia konflikt między (3) _____ a ludem.

(1) sensacyjny / mitologiczny / liturgiczny / rodzinny
(2) społeczno-polityczny / psychologiczny / obyczajowy / liryczny
(3) mieszczaństwem / wojskiem / arystokracją / duchowieństwem

Zadanie 6. (0–3 pkt)

Uzupełnij luki, wybierając wyrażenia z listy.

Pankracy widzi na chmurze postać, która stoi oburącz wsparta na (1) _____ jak na szabli mściciel, a jej korona cierniowa jest spleciona z (2) _____. Prosi Leonarda, by położył mu dłonie na (3) _____, ale mimo to widzi wciąż.

(1) lasce / włóczni / krzyżu / kotwicy
(2) gwiazd / promieni / węży / piorunów
(3) ramionach / ustach / oczach / skroniach

Zadanie 7. (0–1 pkt)

Jak nazywa się twierdza, w której arystokraci bronią się przed rewolucjonistami?

Zadanie 8. (0–2 pkt)

Wyjaśnij, co ma zilustrować obraz spróchniałego drzewa, który Henryk przywołuje w rozmowie z Filozofem na spacerze (część II).

Zadanie 9. (0–2 pkt)

Wyjaśnij, co mówi o Henryku jego monolog na szczycie wieży, zakończony słowami „To moja pieśń ostatnia!" (część IV).

Zadanie 10. (0–2 pkt)

Wyjaśnij, w jaki sposób wędrując przebrany po obozie rewolucji, Henryk zachowuje się bardziej jak poeta-widz niż wódz. Odwołaj się do jego słów z części III.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/polski/nie-boska-komedia

SPRAWDZIAN · JĘZYK POLSKI

Sprawdzian z „Nie-Boskiej komedii”

Grupa B

Zygmunt Krasiński

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 22

10 zadań, 22 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Podczas nocnego spotkania Henryk mówi Pankracemu: „Widziałem ten krzyż, bluźnierco, w starym, starym Rzymie – u stóp Jego leżały gruzy potężniejszych sił niż twoje”. Do czego odwołuje się Henryk w tym fragmencie?

(A) Do krucjat i zwycięstw rycerstwa chrześcijańskiego nad islamem – tak jak krzyżowcy zdobyli Jerozolimę, tak arystokracja rozgromi rewolucję

(B) Do zwycięstwa chrześcijaństwa nad pogańskim Rzymem – tak jak upadły starożytne bóstwa, tak i rewolucja Pankracego upadnie przed krzyżem

(C) Do konfederacji barskiej i obrony Okopów Świętej Trójcy – tak jak konfederaci walczyli pod krzyżem, tak on będzie bronił wiary ojców

(D) Do zniszczenia Jerozolimy przez Rzymian – tak jak upadła świątynia, tak rewolucja Pankracego zburzy stary porządek chrześcijański

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Co Maria robi podczas chrztu syna Orcia?

(A) Mdleje przed rozpoczęciem ceremonii

(B) Modli się cicho w ławce, nie uczestnicząc w obrzędzie

(C) Prosi księdza o specjalne poświęcenie dziecka

(D) Błogosławi syna i przeklina go, jeśli nie będzie poetą

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1 pkt)

Jakie są ostatnie słowa Pankracego, kończące dramat?

(A) „Zwycięstwo i życie!”

(B) „Ciemności! Ciemności!”

(C) „Przeklęstwo wam wszystkim!”

(D) „Galilaee, vicisti!”

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 4. (0–6 pkt)

Dopasuj grupę lub postać z obozu rewolucji (część III, wędrówka Henryka z Przechrztą) do tego, co o sobie mówi.

1. Chór rzeźników	...	A. twierdzi, że wyrwał prawdę z łona ciemności
2. Chór lokai	...	B. wyrwał się z przedpokojów i zna śmieszności salonów
3. Rzemieślnik	...	C. zbuduje świątynię z ołtarzem, na którym będzie czapka wolności
4. Wolna Kobieta	...	D. jest mu obojętne, czy rżnie bydło, czy panów
5. Chór artystów	...	E. twierdzi, że klejnoty zdarła z męża, wroga wolności
6. Chór filozofów	...	F. przeklina kupców, bo najlepsze lata spędził przy warsztacie jedwabiu

Przy każdym numerze wpisz literę pasującego elementu.

Zadanie 5. (0–3 pkt)

Uzupełnij luki, wybierając wyrażenia z listy.

Na cmentarzu Orcio modli się za matkę, która skonała (1) _____ lat temu, ale zmienia słowa modlitwy. Mówi, że głos matki dochodzi od dwóch (2) _____, na które pada światło zachodzącego słońca. Gdy lekarz bada mu oczy, ojciec mówi, że syn skończył (3) _____ lat.

(1) dziesięć / siedem / dwanaście / pięć
(2) brzóz / dębów / jodeł / modrzewi
(3) szesnaście / czternaście / trzynaście / jedenaście

Zadanie 6. (0–3 pkt)

Uzupełnij luki, wybierając wyrażenia z listy.

Chór Złych Duchów wysyła ku poecie widma: jako pierwsze leci cień nałożnicy przebrany za (1) _____, potem sława pod postacią wypchanego w piekle starego (2) _____, a na końcu spróchniały obraz (3) _____, dzieło Belzebuba, który ma otoczyć poetę skałami i wodami jako natura.

(1) anioła / zakonnicę / królową / dziewicę
(2) sępa / orła / jastrzębia / sokoła
(3) Arkadii / Edenu / Olimpu / Golgoty

Zadanie 7. (0–1 pkt)

Kim jest Leonard i jaką rolę pełni w obozie rewolucjonistów?

Zadanie 8. (0–2 pkt)

Pankracy wylicza Henrykowi zbrodnie przodków z portretów. Jak Henryk mu odpowiada? Podaj dwa argumenty.

Zadanie 9. (0–2 pkt)

Przed przybyciem Pankracego Henryk przywołuje Brutusa i geniusz Cezara, a potem zwraca się do przodków. Wyjaśnij, jak widzi siebie w tej chwili.

Zadanie 10. (0–2 pkt)

Wyjaśnij sens sceny w lochach pod zamkiem Świętej Trójcy (część IV), w której Orcio prowadzi ojca na podziemny „sąd duchów".

Uwzględnij: kto sądzi kogo, jakie padają wyroki i jak reaguje Henryk.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/polski/nie-boska-komedia

Sprawdzian z „Nie-Boskiej komedii”

Grupa A

1. (1 pkt) **C**

2. (1 pkt) **C**

3. (1 pkt) **A**

4. (6 pkt) **1–A, 2–C, 3–E, 4–F, 5–B, 6–D** — po 1 pkt za parę

5. (3 pkt) **(1) rodzinny; (2) społeczno-polityczny; (3) arystokracją** — po 1 pkt za lukę

6. (3 pkt) **(1) krzyżu; (2) piorunów; (3) oczach** — po 1 pkt za lukę

7. (1 pkt) Przykładowa odpowiedź: Okopy Świętej Trójcy – twierdza, w której Henryk dowodzi obroną arystokracji przed armią Pankracego. Nazwa nawiązuje do historycznej twierdzy na Podolu.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Filozof głosi wyzwolenie kobiet i Murzynów oraz odrodzenie ludzkości przez krew i zniszczenie form starych. Henryk pokazuje mu spróchniałe drzewo z młodymi listkami na dolnych gałązkach: listki są świeże, ale korzenie gniją, więc drzewo wkrótce runie i pójdzie na popiół. Mówi, że to obraz Filozofa, jego wieku i teorii — nowinki są tylko ostatnim zrywem umierającego społeczeństwa.
Punktacja: Wskazanie poglądu Filozofa: nadchodzi wyzwolenie kobiet i Murzynów, odrodzenie rodu ludzkiego przez krew i zniszczenie form starych (1 pkt) + wyjaśnienie obrazu: drzewo wypuszcza młode listki, choć korzenie gniją, i runie, nie przydając się nawet stolarzowi — tak nowe teorie wyrastają ze schyłkowego, zmurszałego świata i nie mają przyszłości (1 pkt). Maks. 2 pkt.

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Henryk cieszy się, że wreszcie jest panem i władzcą, choćby z łoża śmierci mógł patrzeć na skupione wokół siebie cudze wole. Wie, że za kilka dni wszyscy zginą, ale chce ich użyć rozkoszy swojej kwoli: panować, walczyć, żyć. Obronę zamku nazywa swoją pieśnią ostatnią i cieszy się, że doszedł do celu nagle, znienacka, jak marzył — nawet wojna jest dla niego poematem, a nie sprawą ludzi, których prowadzi.
Punktacja: Wskazanie radości z władzy i panowania mimo bliskiej śmierci (1 pkt) + wskazanie, że Henryk traktuje walkę jak ostatni utwór, pieśń; spełnienie marzeń nagle, znienacka, tak jak marzył — estetyzacja własnej klęski (1 pkt). Maks. 2 pkt.

10. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Henryk wchodzi między rewolucjonistów, bo chce ich zobaczyć, a gdy Przechrzta błaga o odwrót, odpowiada: chcę tego snu dokończyć, i wspina się na odłamek muru, by lepiej patrzeć. Choć gardzi tymi ludźmi, myśli o nich jak o materiale na dzieło: prosi Boga, by mógł w jedno słowo zamknąć ten nowy świat, a to słowo będzie poezją przyszłości; wcześniej mówi, że poezja to wszystko ozłoci kiedyś. Dlatego głos w powietrzu znowu mu przypomina, że układa dramat.
Punktacja: Wskazanie postawy obserwatora zachwyconego widowiskiem, np. chce tego snu dokończyć, wspina się na mur, by lepiej widzieć (1 pkt) + wskazanie ambicji zamknięcia nowego świata w słowie, poezji przyszłości, albo słów, że poezja to wszystko ozłoci kiedyś (1 pkt). Maks. 2 pkt.

Grupa B

1. (1 pkt) **B**

2. (1 pkt) **D**

3. (1 pkt) **D**

4. (6 pkt) **1–D, 2–B, 3–F, 4–E, 5–C, 6–A** — po 1 pkt za parę

5. (3 pkt) **(1) dziesięć; (2) modrzewi; (3) czternaście** — po 1 pkt za lukę

6. (3 pkt) **(1) dziewicę; (2) orła; (3) Edenu** — po 1 pkt za lukę

7. (1 pkt) Przykładowa odpowiedź: Leonard to młody, fanatyczny ideowiec, „prorok" rewolucji. Odprawia obrzędy „nowej wiary" na ruinach zburzonego kościoła, ogłasza nowego „Boga Wolności" i udziela „święceń zbójeckich" (namaszcza przyszłych morderców olejem, daje sztylet i truciznę). Jest bezgranicznie oddany Pankracemu, choć buntuje się, gdy ten zwleka z atakiem.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Henryk nazywa Pankracego mieszczańskim synem i mówi, że ani on, ani żaden z jego ludzi by nie żył, gdyby nie łaska i potęga jego ojców: rozdawali zboże wśród głodu, stawiali szpitale wśród zarazy, a potem świątynie i szkoły. Wcześniej zarzuca mu, że nie ma swojej ziemi — rozbija namiot na gruzach cudzego domu i koczuje dalej.
Punktacja: Po 1 pkt za każdy argument (maks. 2), np.: bez łaski i opieki jego ojców Pankracy i jego ludzie by nie żyli; przodkowie rozdawali zboże w czasie głodu; stawiali szpitale w czasie zarazy; budowali świątynie i szkoły; bronili kraju na wojnie; Pankracy jako koczownik bez ziemi i przodków nie zrozumie jego świata. Maks. 2 pkt.

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Henryk przypomina, że o tej samej porze Brutusowi ukazał się geniusz Cezara, i czeka na podobne widzenie — widzi siebie jako bohatera historycznej chwili, a Pankracego jako człowieka bez imienia, bez przodków, bez anioła stróża, który może zacząć nową epokę. Potem prosi ojców, by dali mu lwie serca i wiarę ślepą, nieubłaganą, wrzącą. Nazywa siebie synem stu pokoleń, ostatnim dziedzicem ich cnót i błędów — ma świadomość, że broni świata, który na nim się kończy.
Punktacja: Wyjaśnienie odwołania: oczekuje widzenia jak Brutus przed rozstrzygającą bitwą, traktuje spotkanie jako chwilę dziejową; Pankracego widzi jako człowieka bez imienia i przodków, który może zacząć nową epokę (1 pkt) + wskazanie prośby do przodków: o lwie serca i ślepą, nieubłaganą wiarę; Henryk nazywa siebie synem stu pokoleń, ostatnim dziedzicem ich cnót i błędów (1 pkt). Maks. 2 pkt.

10. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: W lochach odbywa się sąd duchów dawnych ofiar arystokracji – więźniów, torturowanych, zabitych przez przodków Henryka. Duchy skazują Henryka na potępienie słowami: „Za to, żeś nic nie kochał, nic nie czcił prócz siebie, prócz siebie i myśli twych, potępion jesteś". Orcio widzi te postacie oczami duszy (jest niewidomy fizycznie), a Henryk słyszy jedynie głosy. Scena ta pełni funkcję moralnego rozliczenia arystokracji z jej historycznych win i osobistego rozliczenia Henryka z egoizmu.
Punktacja: Wskazanie, że lochy są miejscem sądu duchów – ofiar arystokracji (więźniów, torturowanych przez przodków Henryka), które skazują go na potępienie za egoizm i niezdolność do miłości (1 pkt); wyjaśnienie symbolicznej funkcji sceny jako moralnego rozliczenia arystokracji z historycznych win oraz osobistego rozrachunku Henryka, z uwzględnieniem roli Orcia – niewidomego, który widzi duchy „oczami duszy" (1 pkt).

Skala ocen (orientacyjna, 22 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	20–22 pkt
dobry (4)	17–19 pkt
dostateczny (3)	11–16 pkt
dopuszczający (2)	7–10 pkt
niedostateczny (1)	0–6 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/polski/nie-boska-komedia**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.